

PRAVILNIK O UNUTRAŠNJEM REDU I ČUVARSKOJ SLUŽBI STROGOG REZERVATA PRIRODE „KALENIĆ”

(„Sl. glasnik RS”, br. 8/2021)

I OSNOVNE ODREDBE

Član 1

Ovim pravilnikom regulišu se unutrašnji red, organizacija, način rada i oprema čuvarske službe i osnovna pravila organizacije protivpožarne zaštite Strogog rezervata prirode „Kalenić” (u daljem tekstu: Strogi rezervat prirode), odnosno bliže propisuju pravila iz člana 56. stav 4. Zakona o zaštiti prirode (u daljem tekstu: Zakon) po kojima se na području Strogog rezervata prirode sprovodi režim zaštite utvrđen članom 35. Zakona i članom 4. Uredbe o proglašenju Strogog rezervata prirode „Kalenić” (u daljem tekstu: Uredba).

Član 2

Odredbe ovog pravilnika odnose se na posetioce Strogog rezervata prirode.

Posetilac Strogog rezervata prirode je lice koje iz naučnih, obrazovnih, turističkih i kulturnih potreba i razloga boravi na području Strogog rezervata prirode (u daljem tekstu: Posetilac).

Član 3

Upravljanje Strogim rezervatom prirode Uredbom je povereno Javnom preduzeću za gazdovanje šumama „Srbijašume” sa p.o. Beograd (u daljem tekstu: Javno preduzeće „Srbijašume”).

Poslove upravljanja neposredno vrši Šumsko gazdinstvo „Južni Kučaj”, Despotovac, Šumska uprava „Jagodina” (u daljem tekstu: Upravljač).

Član 4

Posetioci su dužni da se pridržavaju odredaba ovog pravilnika, uputstava sa informativnih tabli i drugih oznaka, kao i uputstava ili naloga čuvara Strogog rezervata prirode i drugih ovlašćenih lica Upravljača.

U planiranju i preduzimanju radova i aktivnosti na području Strogog rezervata prirode Posetioci su dužni da poštuju Zakon, Uredbu i Plan upravljanja Strogim rezervatom prirode.

Član 5

Unutrašnji red Strogog rezervata prirode Upravljač obezbeđuje organizovanjem čuvarske službe, saradnjom sa lokalnim stanovništvom, javnim preduzećima i drugim privrednim subjektima, ustanovama i udruženjima građana, kao i saradnjom sa organima državne uprave i lokalne samouprave.

Član 6

Strogi rezervat prirode je ukupne površine od 2,00 ha u državnoj svojini i nalazi se na teritoriji opštine Rekovac, obuhvata delove katastarskih parcela 670/1 i 670/2 KO Kalenički Prnjavor.

Na području Strogog rezervata prirode, utvrđen je režim zaštite I stepena.

Površinu iz stava 1. ovog člana Upravljač će označiti na vidljiv i jasan način.

II KRETANJE I BORAVAK POSETILACA

Član 7

Zabranjen je ulazak, odnosno pristup u Strogi rezervat prirode bez odobrenja Upravljača ili pratnje čuvara Strogog rezervata prirode.

Član 8

Površina Strogog rezervata prirode je u državnom vlasništvu. Granica rezervata se poklapa sa granicom važeće šumske podele terena Gazdinske jedinice „Levačke šume Carina” i obuhvata odsek „f” odeljenja 32 (prema prethodnoj šumskoj podeli obuhvatala je odsek „d” unutar odeljenja 26 Gazdinske jedinice „Kalenić”).

Površinu Strogog rezervata prirode Upravljač će označiti na vidljiv i jasan način.

III ZAŠTITA PRIRODNIH I KULTURNIH VREDNOSTI I ŽIVOTNE SREDINE

Član 9

Posetoci su dužni da primenjuju mere zaštite prirodnih, kulturnih i drugih vrednosti i životne sredine u skladu sa Zakonom, Uredbom i ovim Pravilnikom, merodavnim zakonima i propisima donetim na osnovu tih zakona.

Član 10

Biljke i gljive koje žive u slobodnoj prirodi na području Strogog rezervata prirode, a kojima je Pravilnikom o proglašenju i zaštiti strogog zaštićenih i zaštićenih divljih vrsta biljaka, životinja i gljiva („Službeni glasnik RS”, br. 5/10, 47/11, 32/16 i 98/16, u daljem tekstu: Pravilnik o divljim vrstama) utvrđen status strogog zaštićenih vrsta, nije dozvoljeno seći, kidati, lomiti, čupati, sakupljati njihovo seme i plodove, ili ih na drugi način oštećivati i uništavati.

Životinje koje žive, povremeno ili sezonski borave u slobodnoj prirodi na području Strogog rezervata prirode, a kojima je Pravilnikom o divljim vrstama, utvrđen status stoga zaštićenih vrsta, nije dozvoljeno rasterivati, uznemiravati, hvatati, ubijati i ranjavati, nehotično i namerno trovati, sakupljati jaja i druge razvojne oblike, uništavati i oštećivati gnezda i ostala mesta i objekte na kojima se te životinje razmnožavaju, odgajaju mladunce, sklanjaju, borave i hrane.

Zabranjeno je postupanje sa stoga zaštićenim divljim vrstama biljaka, životinja i gljiva suprotno odredbama st. 1. i 2. ovog člana.

Član 11

Na području Strogog rezervata prirode zabranjeno je sakupljanje svih biljnih i životinjskih vrsta.

Član 12

Na području Strogog rezervata prirode zabranjeno je unošenje alohtonih biljnih i životinjskih vrsta.

IV OBAVLJANJE DELATNOSTI I KORIŠĆENJE PRIRODNIH RESURSA

Član 13

Na području Strogog rezervata prirode zabranjeno je korišćenje prirodnih bogatstava i isključuju se drugi oblici korišćenja prostora i aktivnosti na zaštićenom prostoru, osim naučnih istraživanja i prezentacije.

Član 14

Na području Strogog rezervata prirode obezbeđuje se naučno praćenje stanja šumske zajednice sladuna i cera i ekoloških uslova staništa, stanja populacije svih biljnih i životinjskih vrsta, prikupljanje i analiza podataka o dendrometrijskim i drugim karakteristikama drveća i žbunja, preuzimanje mera zaštite od požara i biljnih bolesti i štetočina jačeg intenziteta, ograničena poseta u cilju obrazovnog rada i prikazivanja vrednosti zaštićenog područja.

V LOV I RIBOLOV

Član 15

Na području Strogog rezervata prirode zabranjen je lov.

VI SPORT, REKREACIJA I TURIZAM

Član 16

Na području Strogog rezervata prirode zabranjeno je organizovanje sportskih takmičenja i aktivnosti rekreacije.

VII OBELEŽAVANJE I POSTAVLJANJE OZNAKA, FOTOGRAFISANJE I SNIMANJE FILMOVA

Član 17

Upravljač u roku utvrđenom Uredbom i na način propisan odgovarajućim podzakonskim aktom obeležava Strogi rezervat prirode kao zaštićeno područje tablama propisanog izgleda, a granice Strogog rezervata prirode obeležava propisanim oznakama.

Upravljač postavlja table, odnosno druge oznake sa informacijama o pravilima unutrašnjeg reda.

Upravljač postavlja i druge table i oznake od značaja za sprovođenje režima zaštite i prezentaciju vrednosti Strogog rezervata prirode.

Zabranjeno je oštećivanje ili uništavanje i uklanjanje tabli i natpisa na tablama i drugih oznaka iz ovog člana, kao i njihovo zaklanjanje, odnosno maskiranje drugim objektima.

Član 18

Na području Strogog rezervata prirode nije dozvoljeno postavljanje informativnih tabli sa nazivima pravnih i fizičkih lica i reklamnih i drugih panoa bez odobrenje Upravljača.

Član 19

Fotografisanje i snimanje tonskih i video zapisa i filmova na području Strogog rezervata prirode dozvoljeno je u naučno-istraživačke i obrazovno-kulturne svrhe.

Za radnje iz stava 1. ovog člana potrebno je pribaviti prethodnu saglasnost Upravljača.

Radi pribavljanja saglasnosti iz stava 2. ovog člana, organizator snimanja, odnosno obrazovna ili naučna institucija podnosi prijavu planiranih aktivnosti snimanja Upravljaču koji je dužan da odgovori na istu najkasnije u roku od sedam dana od dana prijema prijave.

Prijava planiranih aktivnosti iz stava 3. ovog člana treba da sadrži: podatke o vrsti, kratak opis i cilj aktivnosti, prostorni i vremenski okvir, broj učesnika, ime i prezime rukovodioca aktivnosti, podatke o organizaciji koja je nosilac aktivnosti, vrste usluga koje se očekuju od Upravljača i dokumentaciju koja prati prijavu.

Za aktivnosti fotografisanja i snimanja organizator će, prema potrebi i obaveštenju Upravljača, pribaviti akt o uslovima zaštite prirode koje izdaje Zavod.

Upravljač može privremeno ili trajno uskratiti saglasnost iz stava 2. ovog člana ukoliko je indikovan značajan nepovoljan uticaj na prirodne vrednosti.

VIII ISTRAŽIVAČKI I OBRAZOVNI RAD

Član 20

Na području Strogog rezervata prirode mogu se obavljati aktivnosti naučno-istraživačkog rada i obrazovne aktivnosti.

Naučno istraživanje iz stava 1. ovog člana dopušteno je obavljati na način da se ne izazovu značajne nepovoljne promene ili uniše prirodne vrednosti, kao i da se ne zagadi životna sredina.

Član 21

Za istraživanja koja mogu imati uticaj na vrednosti i obeležja Strogog rezervata prirode i za koja je u smislu člana 57. st. 3. i 4. Zakona neophodno pribaviti akt o uslovima zaštite prirode, nosilac istraživanja pribavlja saglasnost Upravljača.

Da bi pribavio saglasnost iz stava 1. ovog člana, nosilac istraživanja prijavljuje Upravljaču planirane istraživačke radove i aktivnosti.

Prijava istraživanja sadrži merodavne podatke o vrsti, cilju, sadržaju, lokaciji, vremenu trajanja, metodama, sredstvima, opremi i alatima, rukovodiocu i učesnicima istraživanja. U prijavi se mogu navesti i usluge, odnosno pomoć koja se traži od Upravljača.

Uz prijavu istraživanja prilaže se akt o uslovima zaštite prirode iz stava 1. ovog člana.

Kada se radi o istraživanjima strogo zaštićenih i zaštićenih vrsta i drugim istraživanjima za čije izvođenje je propisana obaveza pribavljanja dozvole nadležnog organa, uz prijavu planiranih istraživanja, prilaže se i dozvola nadležnog ministarstva.

Upravljač je dužan da odgovori na prijavu iz stava 2. ovog člana najkasnije u roku od sedam dana od dana prijema prijave.

Saglasnost iz stava 1. ovog člana mora sadržati uputstvo o primeni uslova i mera zaštite prirode i pravila unutrašnjeg reda, posebne uslove, ako ih ima, u vezi mesta, vremena i načina izvođenja radova, obezbeđenja pratnje čuvara ili drugog lica, kao i mogućnost i uslove pružanja traženih usluga.

Zabranjeno je istraživanja iz stava 1. ovog člana započeti ili izvoditi bez pribavljene saglasnosti Upravljača.

Član 22

Upravljač može u saglasnosti iz stava 7. člana 24. ovog pravilnika, odrediti drugo vreme od onog koje je navedeno u prijavi planiranih istraživanja ako oceni da postoji rizik po prirodne vrednosti, bezbednost ili zdravlje ljudi, o čemu obaveštava podnosioca prijave pre izdavanja saglasnosti.

Upravljač iz razloga navedenih u stavu 1. ovog člana ili nepoštovanja propisanih uslova može pismeno naložiti prekid istraživačkih radova i aktivnosti.

Član 23

Obrazovne aktivnosti na području Strogog rezervata prirode, kao što su škola u prirodi, terenska nastava i seminari i stručne ekskurzije potrebno je prethodno blagovremeno pismeno prijaviti Upravljaču.

Aktivnosti iz stava 1. ovog člana ne mogu započeti pre nego što Upravljač potvrди prijem prijave tih aktivnosti. Prijava nameravanih obrazovnih aktivnosti mora sadržati relevantne podatke o vrsti, cilju, sadržaju, vremenu trajanja, organizatoru i broju učesnika. U prijavi se mogu navesti i usluge odnosno pomoći koja se očekuje od Upravljača.

Upravljač će odmah, a najkasnije u roku od dva dana pismeno potvrditi prijem prijave obrazovnih aktivnosti i obavestiti podnosioca prijave o posebnim uslovima zaštite prirode i životne sredine prilikom obavljanja aktivnosti, ako ih ima, kao i o mogućnostima i uslovima pružanja traženih usluga ili pomoći.

Član 24

U roku od 15 dana po završetku terenskih istraživačkih radova i obrazovnih aktivnosti, nosilac istraživanja, odnosno organizator obrazovnih aktivnosti dužan je da Upravljaču dostavi kratak izveštaj o toku i glavnim rezultatima sprovedenih istraživanja i obrazovnih aktivnosti.

O završetku elaborata, odnosno publikovanju rezultata o izvršenim istraživanjima nosilac istraživanja dužan je da obavesti Upravljača u roku od 15 dana od dana završetka elaborata, odnosno publikovanja rezultata o izvršenim istraživanjima, kao i da taj elaborat ili publikovani rad dostavi Upravljaču.

Onome ko blagovremeno ne podnese izveštaj iz stava 1, odnosno ne dostavi obaveštenje i elaborat ili rad iz stava 2. ovog člana, Upravljač može uskratiti saglasnost za naredna istraživanja, odnosno obaveštenje i usluge za obavljanje obrazovnih aktivnosti.

IX ČUVARSKA SLUŽBA

Član 25

Sprovođenje pravila unutrašnjeg reda obezbeđuje i neposredni nadzor na području Strogog rezervata prirode vrši čuarska služba Šumskog gazdinstva „Južni Kučaj”, Despotovac, Šumske uprave „Jagodina”.

Čuarsku službu čine, odnosno poslove čuarske službe u svojstvu lica sa zakonskim ovlašćenjima i obavezama neposredno obavljaju čuvari zaštićenog područja i rukovodilac čuarske službe.

Čuvar Strogog rezervata prirode može istovremeno obavljati i poslove čuvara šuma i za svoj posao neposredno je odgovoran šefu Šumske uprave.

Broj čuvara utvrđuje Javno preduzeće „Srbijašume” aktom o sistematizaciji poslova i radnih mesta, a vrsta i obim konkretnih poslova koje čuvar obavlja utvrđuje se ugovorom o radu ili drugim pojedinačnim aktom, u skladu sa zakonom.

Član 26

Za vreme službe, čuvar nosi službenu odeću na kojoj je znak upravljača i identifikaciona pločica sa imenom i prezimenom čuvara i registarskim brojem iz službene legitimacije čuvara zaštićenog područja.

Za vreme službe čuvar može da nosi službeno oružje.

Vrstu, uslove i pravila nošenja i upotrebe, kao i način čuvanja oružja iz stava 2. ovog člana utvrđuje Upravljač u skladu sa zakonom.

Član 27

Čuvar poseduju službenu legitimaciju kojom dokazuje identitet, status službenog lica i ovlašćenja u skladu sa zakonom.

Čuvar je dužan da u vršenju odgovarajućih službenih radnji prethodno pokaže službenu legitimaciju.

Službenu legitimaciju čuvaru izdaje Upravljač na obrascu koji propisuje ministar.

O izdatim legitimacijama Upravljač vodi evidenciju.

Čuvar koji je prestao da vrši čuvarsку službu, dužan je da službenu legitimaciju u roku od tri dana od dana prestanka službe vrati Upravljaču, koju će Upravljač odmah poništiti i tu činjenicu uneti u evidenciju iz stava 4. ovog člana.

U slučaju gubitka ili nestanka službene legitimacije čuvar je dužan da o ovome odmah obavesti Upravljača.

Izgubljena ili nestala legitimacija briše se iz evidencije o izdatim legitimacijama, a čuvaru se izdaje nova legitimacija.

Član 28

Rad čuvarske službe organizuje se na terenu tako što čuvar vrši neposredni nadzor i kontroliše sprovođenje pravila unutrašnjeg reda na jednom čuvarskom rejonu.

Čuvarski rejon u smislu ovog pravilnika, čini gazdinska jedinica ili deo gazdinske jedinice i prostor izvan državne šume u okruženju ili neposrednoj blizini koji predstavlja kompaktnu celinu u pogledu konfiguracije terena i mogućnosti nadgledanja.

Čuvar je odgovoran za unutrašnji red na rejonu za koji je zadužen.

Član 29

U vršenju čuvarske službe, dužnost čuvara je da:

- 1) prati odnosno nadgleda kretanje i aktivnosti Posetilaca;
- 2) prati stanje biljnih i životinjskih vrsta i drugih vrednosti Strogog rezervata prirode i vodi evidenciju o njima;
- 3) pruža podatke, pomoći i usluge Posetiocima pri obilasku i razgledanju Strogog rezervata prirode;

- 4) prati i pruža druge potrebne usluge organizatorima i učesnicima naučnih i drugih istraživanja i obrazovnih aktivnosti;
- 5) sarađuje sa nadležnim inspektorom i obaveštava o stvarima iz njegove nadležnosti;
- 6) sarađuje se organom unutrašnjih poslova i prema ukazanoj potrebi traži njegovu pomoć;
- 7) sastavlja zapisnik, obaveštava šefa Šumske uprave i obavlja druge ovde nespomenute poslove, u skladu sa zakonom i aktom Upravljača;
- 8) obaveštava drugi nadležni organ o izvršenju zabranjenih, odnosno protivpravnih radnji koje su regulisane propisima iz nadležnosti tog organa i o njihovim izvršiocima ukoliko su poznati.

Član 30

Kada čuvar utvrdi ili osnovano prepostavi da je Posetilac zaštićenog područja učinio radnju suprotno pravilima unutrašnjeg reda ili merama zaštite prirode propisanim u skladu sa zakonom, ovlašćen je da:

- 1) legitimiše lice zatečeno u vršenju nedozvoljenih radnji, a lice zatečeno bez ličnih isprava čiji mu identitet nije poznat, privede nadležnom organu unutrašnjih poslova;
- 2) zatraži da mu lice predoči/pokaže saglasnost, dozvolu, odobrenje, prijavu radova ili drugi dokument kojim dokazuje status Posetioca i neko od prava u vezi radova i aktivnosti koje obavlja;
- 3) izvrši pregled svih vrsta vozila i tovara;
- 4) izvrši svaki pregled, osim stanova i drugih prostorija za čiji je pregled potreban sudski nalog, a posebno pregled:
 - prtljaga i ličnih stvari,
 - alata i sredstava za sakupljanje biljaka i životinja;
- 5) privremeno oduzme predmete i sredstva kojima je izvršen prekršaj ili krivično delo i predmete koji su nastali ili pribavljeni izvršenjem takvog dela, uključujući delove i primerke živog i neživog sveta, kao i da ove predmete, bez odlaganja, preda upravljaču zaštićenog područja radi čuvanja;
- 6) zatraži uspostavljanje prethodnog stanja, odnosno naredi mere za sprečavanje i uklanjanje štetnih posledica, a posebno:
 - privremeno zabrani radove i aktivnosti koje se obavljaju bez propisanih saglasnosti ili odobrenja, kao što su naučna i druga istraživanja, obrazovne i sportske aktivnosti i slično,
 - zabrani na licu mesta radove i aktivnosti koje se obavljaju protivno odredbama ovog pravilnika i pravilima protivpožarne zaštite,
 - naredi puštanje na slobodu, odnosno vraćanje u prirodu zdravih i nepovređenih primeraka životinja, ukoliko je to za njih bezbedno.

Član 31

Kada utvrdi radnju učinjenu suprotno pravilima unutrašnjeg reda ili merama zaštite prirode propisanim u skladu sa zakonom, čuvar sastavlja zapisnik.

Sadržaj zapisnika ili opis koji se unosi u zapisnik je saopštavanje onog što je zatečeno, nađeno, utvrđeno ili na drugi način pribavljen i konstatovano.

U sadržaj se obavezno unose:

- podaci o izvršiocima nedozvoljene radnje, a ako je izvršilac nepoznat to se konstatiše uz osnovanu pretpostavku o mogućem izvršiocu,
- način i vreme izvršenja radnje, sredstva i alati kojima je radnja izvršena,
- podaci o svedocima i drugim raspoloživim dokazima ako postoje,
- nastala šteta, dokumentovana što preciznijim podacima i po mogućству fotografijom,
- podaci o oduzetim predmetima i sredstvima iz tačke 5. člana 33. ovog pravilnika.

Zapisnik je sastavljen u onolikom broju primeraka koliko zahteva konkretna situacija, a ako je kontroli prisutna neka druga zainteresovana strana, jedan primerak zapisnika uručuje se i njoj.

Upravljač će propisati obrazac zapisnika iz ovog člana.

Član 32

O privremeno oduzetim predmetima iz člana 33. ovog pravilnika čuvar izdaje potvrdu sa tačnim podacima o vrsti i količini.

Upravljač obezbeđuje uslove za održavanje i čuvanje privremeno oduzetih predmeta, i preuzima radnje za dalje postupanje sa primercima oduzeti i nađenih životinjskih ili biljnih vrsta, minerala, kristalnih tvorevina, fosilnih ostataka i artefakata, uključujući njihovo zbrinjavanje dok se stvar ne reši.

O privremeno oduzetim predmetima Upravljač vodi evidenciju sa podacima o vrsti količini, razlogu privremenog oduzimanja, licu kome su predmeti privremeno oduzeti i čuvaru koji je predmete privremeno oduzeo.

Član 33

Čuvar u vršenju službe postupa stručno, i sa dužnom pažnjom, u skladu sa njegovim ovlašćenjima i obavezama zasnovanim na zakonu, podzakonskim propisima i aktima Upravljača.

Čuvar vodi dnevnik, odnosno evidenciju dnevnih aktivnosti, čiji sadržaj propisuje Upravljač.

Član 34

Čuvar polaže stručni ispit u skladu sa programom koji propisuje nadležni ministar.

Upravljač organizuje obuku, stručno usavršavanje i proveru znanja i veština čuvara.

Upravljač može poslove iz stava 2. ovog člana poveriti i drugom ovlašćenom licu.

Član 35

Čuvar je opremljen i radnom odećom, sredstvima veze i prevoza, potrebnim aparatima i instrumentima i alatom, u skladu sa posebnim aktom Upravljača.

Član 36

Na osnovu zapisnika i obaveštenja čuvara o učinjenoj zabranjenoj odnosno protivpravnoj radnji, Upravljač shodno stečenim okolnostima, vrsti dela i statusu počinioца podnosi odgovarajuću prijavu ili zahtev za pokretanje prekršajnog postupka.

X PROTIVPOŽARNA ZAŠTITA

Član 37

Na području Strogog rezervata prirode planiraju se i sprovode mere zaštite od požara u skladu sa Zakonom o zaštiti od požara („Službeni glasnik RS”, br. 111/09, 20/15, 87/18, 87/18 - dr. zakon), Zakonom o šumama i propisima donetim na osnovu tih zakona, Planom upravljanja Strogog rezervata prirode i planovima zaštite od požara.

Upravljač donosi plan zaštite od požara za područje Strogog rezervata prirode shodno članu 47. Zakona o zaštiti od požara i odredbama Uredbe o razvrstavanju objekata, delatnosti i zemljišta u kategorije ugroženosti od požara („Službeni glasnik RS”, broj 76/10).

Javno preduzeće „Srbijašume” u skladu sa Zakonom o šumama donosi planove zaštite šuma od požara za Južnokučajsko šumsko područje kome pripada područje Strogog rezervata prirode.

Planom i programom upravljanja Strogim rezervatom prirode utvrđuju se prioritetni, odnosno godišnji operativni zadaci protivpožarne zaštite.

Upravljač će na pogodan način objaviti odnosno javno istaknuti izvode iz planova zaštite od požara, sa osnovnim pravilima protivpožarne zaštite i postaviti odgovarajuće oznake na terenu.

XI PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 38

Nadzor nad primenom ovog pravilnika vrši nadležno ministarstvo.

Član 39

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije”.